

DZĪVES
PIEREDZE

(zināšanas,
attieksmes,
prasmes)

DZĪVEI

(izziņai,
apdomai,
rīcībai)

Latvijas Universitāte

Emer.prof., Dr.fiz.,
ANDRIS BROKS

Tālrunis: 26 567 120 (mob)

E-pasts : andris.broks@lu.lv

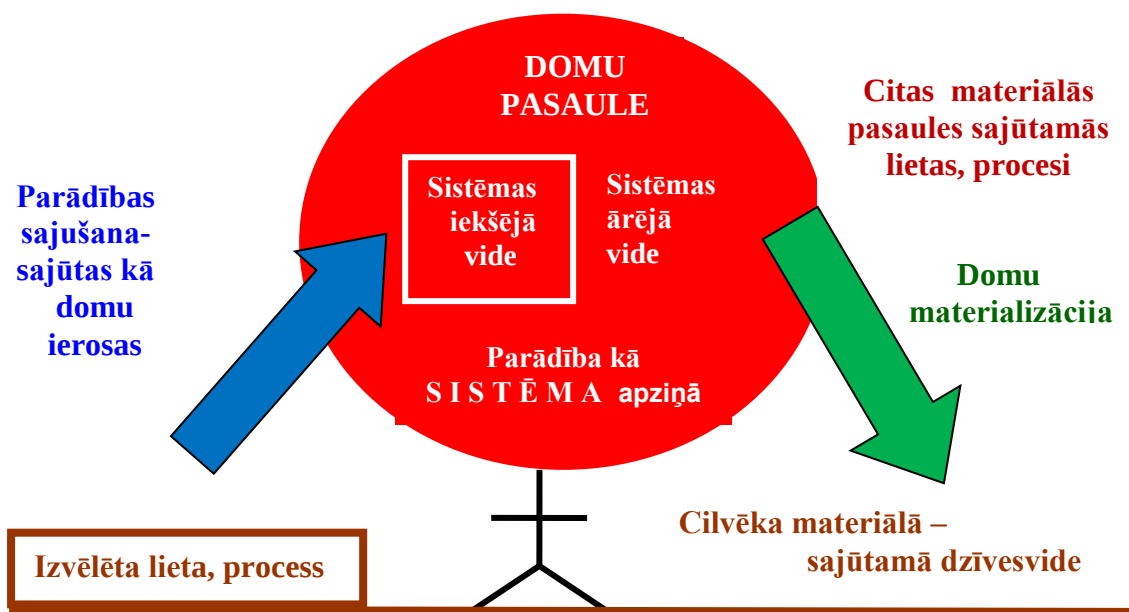
Blogs: <http://blogi.lu.lv/broks/>

3.daļa SISTĒMU TEORIJA PRAKSĒ

Valsts dzīve tās sistēmskatījumā un sistēmredzējumā
[Valsts sistemoloģija]

Valsts ir mūsdienu sabiedrības dzīves organizācijas forma, **valsts ir sistēma** - kopsaistītu tās sastāvdaļu veidots veselums mijiedarbībā ar citām valstīm kā sistēmām

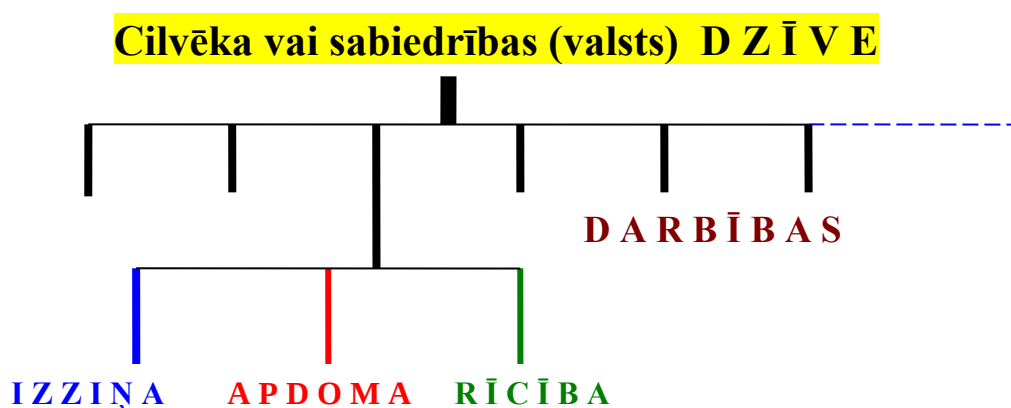
SISTĒMA – izvēlētās lietas, procesa atveids apziņā

Sistēmiskā domāšana nodrošina kopsaistībā sakārtotu domu atbilstoši sistēmisku materializāciju mūsu personīgajā un sabiedriskajā dzīvē – noteiktu VALSTS dzīves sakārtotību.

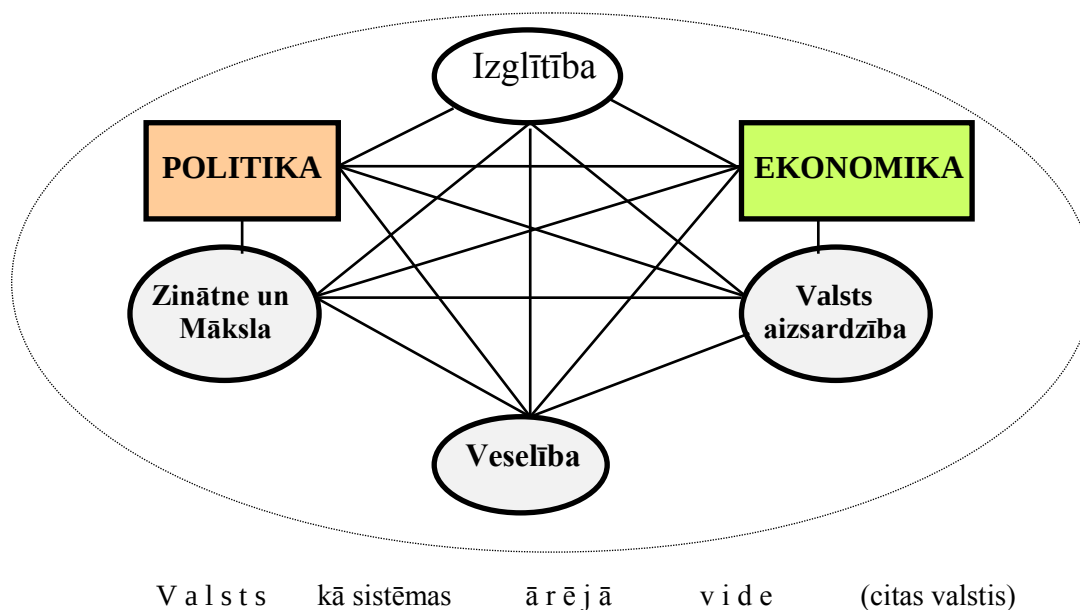
Jēdziena DZĪVE izpratnei – jēdziena sastāvdaļu un to kopsaistības uzskatāmai skaidrošanai lieti noder attiecīgi sazarota trīs līmeņu formālā struktūra.

Šī struktūra ir universāla - tā atbilst gan cilvēka personīgās dzīves, gan valstī organizētas sabiedrības dzīves apzināšanai un īstenošanai. Proti, uztverot dzīvi kā daudzveidīgu cilvēkdarbību kopumu, katra no šīm cilvēkdarbībām savukārt raksturojas ar trim secīgām sastāvdaļām – **izziņu**, **apdomu** un **rīcību**.

Taču vienmēr un visur apzināsimies, ka sabiedrības dzīve ir savstarpēji kopsaistītu cilvēku, cilvēku grupu darbību veidots kopums - tātad sarežģīta daudzlīmeņu (hierarhiska) cilvēkdarbību sistēma.

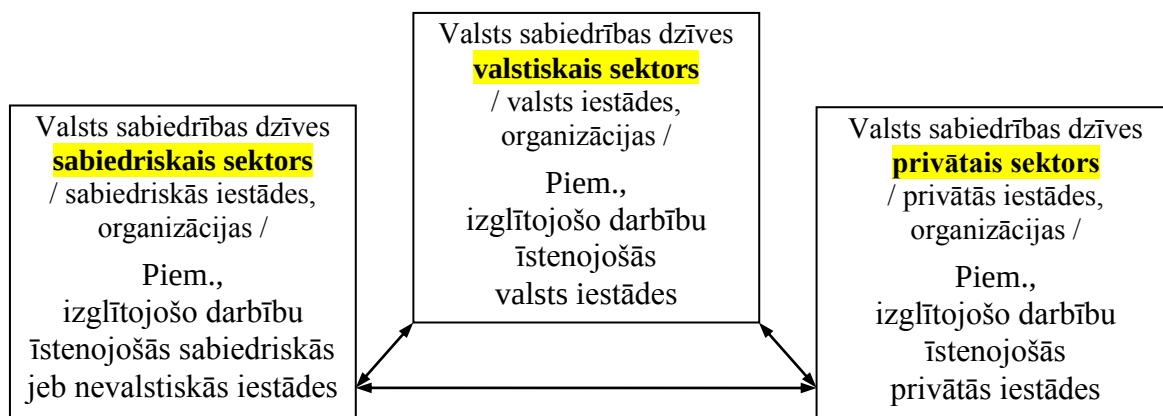
Mūsdienu sabiedrības / valsts dzīves pamatnozaru veidotā struktūra

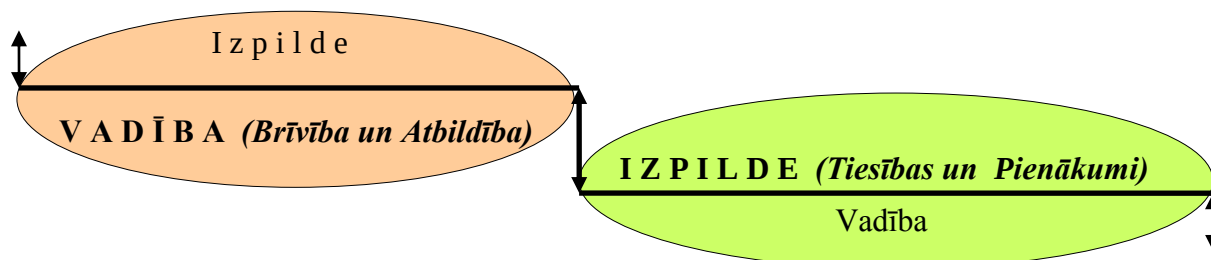
Tradicionālas valstu organizatoriskās struktūras

Valsts vara sabiedrības dzīves vadībā:
likumdošanas vara, izpildvara, tiesu vara

Valsts dzīves pamatsektori

Vadītāju un izpildītāju attiecību hierarhija

Mūsdienu Latvija pašlaik aktīvi iesaistas pasaules globālajos procesos un strauji liberalizējas.

Mūsu dzīves padomju laika kreiso ievirzi nomaina labējā, kolektīvā dzīvesveida dominanti nomaina individuālā dzīvesveida dominante. Sociālistiskās sadales vietā nāk brīvais tirgus, kā visaptveroša dzīves pamatvērtība iesakņojas nauda. Kalpošanu būtiski papildina saimniekošana un visa notiekošā gaitā *sabiedrība pārnoslāņojas*.

Arvien lielākas sabiedrības daļas dzīve rit cilvēku pašu izveidotajos nedabiskajos transporta, energoapgādes un datortīklos, kuru trūkums jau tiek uztverts kā nopietns dzīves apdraudējums. Tehnocilvēka fizioloģisko pamatu pilnveidos modernā ģenētika - gēnu inženierija. Taču tehnocilvēka apziņā rodas plaša - racionālais pārņem emocionālo, zūd arī līdzsvars starp intelektu (gudrību) un morāli (tikumību).

Mūsdienu valsts un cilvēku dzīves nelīdzsvarotība (nesakārtotība, nestabilitāte, nedrošība, neziņa un citas dzīves negācijas) šodien rada ļoti nopietnas problēmas mūsu dzīves ilgtspējīgai līdzsvarotai attīstībai nākotnē.

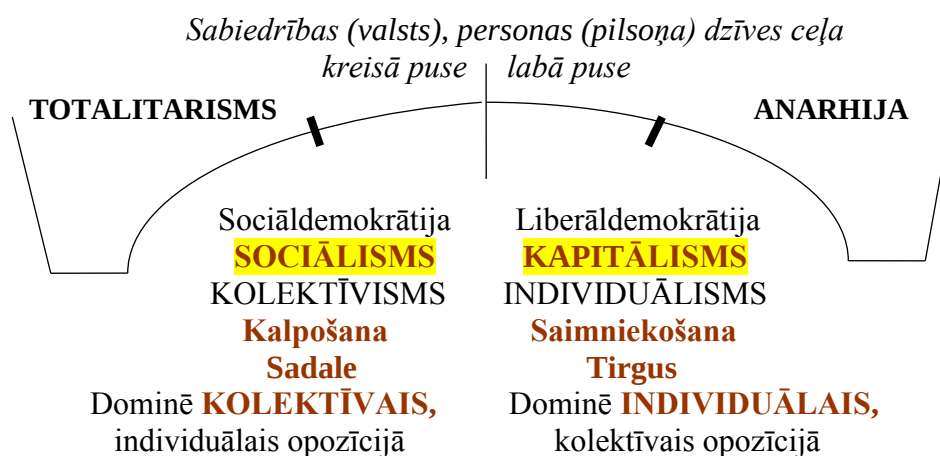

Valsts un Cilvēka
dzīves dialektika

Dzīves pretmetu
vienotība

Individuālais un kolektīvais valsts un cilvēku dzīvē

Valsts dzīves sistemoloģija

	POLITIKA	EKONOMIKA
SOCIĀLISMS	Dominante	*
Līdzsvarota sabiedrība	*	*
KAPITĀLISMS	*	Dominante

Globālais un Lokālais, Brīvība un Atbildība, Saimnieki un Kalpi, Gudrība un Godīgums,
Politika un Ekonomika, Tauta un Pūlis, Kārtība un Nekārtība, Cēloņi un Sekas

Līdzsvarota un Nelīdzsvarota sabiedrības (valsts) dzīve

Latviešu folklorā – senlatviskā garīguma krātuve

Pauls Dāle
VĒROJUMI UN PĀRDOMAS
PAR CILVĒKU UN GARA KULTŪRU
RĪGA 1994 (atkārtots izdevums)

Izvēlēti citējumi

DZĪVES VALDNIIEKI

Laimīgas ir tautas, kuras valda un vada stipri, taisnīgi un gudri karaļi un valdnieki. Taču karaļu pasaulē ir maz, ne visi tie gudri un stipri, - īsti un lieli valdnieki. **Vēl laimīgāka ir tauta, ja tai ir daudz cilvēku, kuri ir un var būt dzīves valdnieki,** - valdnieki un uzvarētāji bez troņa, sceptera un citām ārējām goda un varas zīmēm, bet ķēnišķīgi bagāti un stipri garā, iekšējā spēkā un gudrībā, dvēseles brīvībā un ikdienas darbā. Tie uzvar dzīvi, likteni un nāvi, jo nāvi uzvar tas, kas tās nebaidās un droši līdz galam nostaigā mūža gaitas, piepildīdams savu sūtību, savu „es”.

Dzīves valdnieku likumi un spēks ir ticība sev, dzīvei un mūžībai, pašsavaldība, drosme, pacietība un izturība, cieņa pret pienākumu un darbu, patiesa laipnība pret savu tuvāko, uzticība garam, radīšana un dzīves veidošanas prieks. Viņus apgardo dziļa godbijība pret likumu, kas stāv pāri cilvēkam un cilvēka varai, viņi ir gatavi nest upurus, ja pienākums to prasa.

.....

Dzīves valdnieki mīl dzīvi un prot to darīt skaistāku, pilnīgāku.

.....

Dzīves valdnieki neļauj dzīvei palikt par „garām palaistu izdevību virkni”, jo viņi ir droši iecerētāji un stipri izdarītāji.

.....

Par dzīves valdnieku un meistarū var kļūt ikviens, kam piemīt gribas stiprums, gara spēks, drosme, neatlaidība, ikviens, kas dzīvi neapsūdz un nenolād, bet apliecina un svētī to, dara to bagātāku, skaistāku, ikviens, kas cīnās un kuram dzīve liek uzvaras vainagu, ko svētījis pats Dievs. Neviena diena, neviena stunda nav par vēlu, lai pēc šī vainaga sniegtos, ja tikai sevī sadzirdam aicinājumu: **„Esi un topi dzīves valdnieks!”**

Lai staro mūsu Gaismaspils!

Pastāvēs, kas pārvērtīsies

**Tas jaunais laiks, kas šalkās trīs,
Tas nenāks, ja ļaudis to nevedīs!**

Ikvienam ir roka jāpieliek,

/ Jānis Pliekšāns / Rainis /

**Lai mums visiem
viss labi sokas un izdodas !**

16.11.2015